

สิทธิในการร้องทุกข์ของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตามระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้กำหนดบทนิยามไว้เป็นการเฉพาะ แต่อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า “การร้องทุกข์” หมายถึง การที่บุคลากรเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งผู้บังคับบัญชา และประสงค์จะให้มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตน ซึ่งการร้องทุกข์นั้น มิใช่เรื่องการร้องเรียน

ตามข้อ ๒๐ ของระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วย การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบด้วยข้อ ๔๒ ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม วางหลักให้ข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยทุกประเภทที่เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ยกเว้นการส่งลงโทษหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.อ.พ.ร. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับความแจ้งการกระทำหรือได้รับคำสั่ง ใดๆ ก็ดี เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่บุคลากรทุกประเภท ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยประเภทอื่นๆ สามารถร้องทุกข์มายัง ก.อ.พ.ร. ได้เช่นกัน

๑. เหตุแห่งการร้องทุกข์

ตามนัยข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ ของระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ วางหลักในเรื่องเหตุแห่งการร้องทุกข์ไว้ว่า การจะร้องทุกข์ได้นั้น นอกจากจะต้องพิจารณาว่าเหตุเกิดจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งก่อให้เกิดความคับข้องใจแล้ว เหตุแห่งการร้องทุกข์ดังกล่าวก็ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- (๑) กรณีถูกสั่งพักราชการ สั่งพักงาน
- (๒) กรณีเห็นว่าผู้บังคับบัญชาให้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย
- (๓) กรณีมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อตน กรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้
 - (ก) การบริหารงานบุคคลโดยเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานภาพทางกายและสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อกฎหมาย
 - (ข) ไม่มอบหมายงานให้ปฏิบัติ
 - (ค) ประวิงเวลา หรือหน่วงเหนี่ยวการดำเนินการบางเรื่องอันเป็นเหตุให้ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ในเวลาอันสมควร

๒. วิธีการใช้สิทธิร้องทุกข์

๒.๑ ระยะเวลาในการใช้สิทธิร้องทุกข์

ตามนัยข้อ ๒๐ ของระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ วางหลักให้ผู้ร้องทุกข์ต้องทำคำร้องทุกข์เป็นหนังสือยื่นต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ ซึ่งการนับวันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ถือว่าวันที่ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๒) ในกรณีที่ไม่มีคำสั่งรับทราบคำสั่งตาม (๑) แต่มีการแจ้งคำสั่งให้ทราบพร้อมสำเนาคำสั่ง และทำบันทึกวันเดือนปี เวลา สถานที่ที่แจ้ง โดยลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นพยานหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๓) ในกรณีที่ไม่มีคำสั่งรับทราบตาม (๒) และได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ให้ส่งสำเนาคำสั่งไป ๒ ฉบับเพื่อให้เก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ฉบับ และให้ลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งแล้วส่งกลับคืนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ฉบับ กรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้น ๓๐ วันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่ามีผู้รับแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งคืนมา ก็ให้ถือว่าผู้มีสิทธิร้องทุกข์ได้รับทราบคำสั่งอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์แล้ว

(๔) ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาโดยไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ถือว่าวันที่มีหลักฐานยืนยันว่าผู้มีสิทธิร้องทุกข์รับทราบหรือควรรับทราบคำสั่งที่ไม่เป็นหนังสือ นั้น เป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๕) ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาโดยไม่มีคำสั่งอย่างใด ให้ถือว่าวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรได้ทราบถึงการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว เป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

๒.๒ การยื่นหนังสือร้องทุกข์

ตามนัยข้อ ๒๖ ของระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ วางหลักให้การยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ให้นำหลักเกณฑ์เรื่องการยื่นอุทธรณ์ตามข้อ ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม สรุปได้ว่าผู้ร้องทุกข์จะต้องยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ร้องทุกข์ และพิทักษ์ระบบคุณธรรม ประจำมหาวิทยาลัย โดยสามารถยื่นได้ ๓ วิธี ดังนี้

๑) ยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาของตน เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับแล้ว ให้ลงวันเดือนปีที่ได้รับไว้ในหนังสืออุทธรณ์ และให้ถือว่าวันที่ได้รับตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นอุทธรณ์

๒) ยื่นด้วยตนเองที่ฝ่ายเลขานุการ ก.อ.พ.ร. ณ งานวินัยและอุทธรณ์ร้องทุกข์ กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี ชั้น ๓ อาคารสิริคุณากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ผู้รับหนังสือออกไปรับหนังสือ ประทับตรารับหนังสือและลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน ในวันที่ได้รับตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือว่าวันที่ได้รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นอุทธรณ์

๓) จัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ให้ถือว่าวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกไปรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองเป็นวันยื่นอุทธรณ์

๒.๓ หนังสือร้องทุกข์

ตามนัยข้อ ๒๓ ของระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ วางหลักให้หนังสือร้องทุกข์ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑) มีการลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์

๒) มีสาระสำคัญที่แสดงข้อเท็จจริงและปัญหาของเรื่องให้เห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างไร

๓) ระบุความประสงค์ของการร้องทุกข์

๓. การถอนคำร้องทุกข์

ตามนัยข้อ ๒๙ ของระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ วางหลักให้ผู้ร้องทุกข์อาจถอนคำร้องทุกข์ที่ยื่นไว้แล้วในเวลาใด ๆ ก่อนที่ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ มีคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดในเรื่องร้องทุกข์นั้น

๔. การโต้แย้งผลและการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

หลังจากที่มีการพิจารณาวินิจฉัยร้องทุกข์เสร็จสิ้นแล้ว จะมีการแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ เมื่อผู้ร้องทุกข์ได้รับทราบผลการพิจารณาวินิจฉัยและมีความประสงค์ที่จะโต้แย้ง มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๔.๑ กรณีที่ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิอุทธรณ์เรื่องร้องทุกข์ ต่อ คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ (ก.อ.ร.) ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัย ตามข้อ ๗ ของข้อบังคับ ก.อ.ร. ว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เรื่องร้องทุกข์และการเสนอเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยหลักเกณฑ์การอุทธรณ์เรื่องร้องทุกข์ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ก.อ.ร. ดังกล่าว

๔.๒ กรณีที่ผู้ร้องทุกข์มิใช่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น โดยทำคำฟ้องเป็นหนังสือและยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังศาลปกครองชั้นต้น ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือทราบผลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามข้อ ๓๓ ของระเบียบสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ทั้งนี้ การฟ้องคดีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

◆ ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย <https://lawdivision.kku.ac.th>

◆ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่

งานวินัยและอุทธรณ์ร้องทุกข์ กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี ชั้น ๓ อาคารสิริคุณากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๔๓๒๐ ๒๓๕๘ โทรศัพท์ภายใน ๔๘๖๙๖

จัดทำโดย : นางสาวปณิดา โยมศรีเคน ตำแหน่งนิติกรปฏิบัติกร

